

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 16 päivänä huhtikuuta 2014

319/2014

Laki eläinjalostustoiminnasta

Annettu Helsingissä 11 päivänä huhtikuuta 2014

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään jalostukseen käytävistä eläimistä pidettävästä kantakirjasta ja sitä pitävästä yhteisöstä, jalostukseen käytettäviä eläimiä sekä niiden sukusoluja ja alkioita koskevista asiakirjoista sekä niiden tuonnista. Mitä tässä laissa säädetään kantakirjasta, koskee myös kantakirjaa vastaavaa rekisteriä.

Eläinlajeista, joista kantakirjaa pidetään, sekä eläinlajeista, joiden jalostukseen käytettäviä eläimiä sekä niiden sukusoluja ja alkioita

koskevia asiakirjoja ja joiden tuontia tämä laki koskee, säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella ottaen huomioon, mitä eläinten jalostustoimintaa koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä sekä eläintauteja, eläinten ja ihmisten välillä tarttuvuutta tauteja, eläinsuojelua ja maataloustukia koskevassa kansallisessa lainsäädännössä edellytetään.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jos eläinsuojelulaissa (247/1996), eläintautilaissa (441/2013) tai eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa (238/2010) on tästä

HE 167/2013
MmVM 4/2014
EV 19/2014

Neuvoston direktiivi 2009/157/EY (32009L0157); EUVL N:o L 323, 10.12.2009, s. 1
Neuvoston direktiivi 87/328/ETY (31987L0328); EYVL N:o L 167, 26.6.1987, s. 54
Neuvoston direktiivi 88/661/ETY (31988L0661); EYVL N:o L 382, 31.12.1988, s. 96
Neuvoston direktiivi 90/118/ETY (31990L0118); EYVL N:o L 71, 17.3.1990, s. 82
Neuvoston direktiivi 90/119/ETY (31990L0119); EYVL N:o L 71, 17.3.1990, s. 84
Neuvoston direktiivi 89/361/ETY (31989L0361); EYVL N:o L 153, 6.6.1989, s. 107
Neuvoston direktiivi 90/427/ETY (31990L0427); EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 172
Neuvoston direktiivi 91/174/ETY (31991L0174); EYVL N:o L 85, 5.4.1991, s. 232
Neuvoston direktiivi 94/28/EY (31994L0028); EYVL N:o L 178, 12.7.1994, s. 31

laista poikkeavia säännöksiä, niitä sovelletaan tämän lain asemasta.

2 luku

Kantakirjaa pitävän yhteisön hyväksymisen, ohjesääntö ja kantakirja

3 §

Kantakirjaa pitävän yhteisön hyväksyminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi hakemuksesta hyväksyä julkisoikeudellisen tai yksityisoikeudellisen yhteisön 1 §:n nojalla annetussa asetuksessa mainitun eläinlajin rodun kantakirjaa pitäväksi yhteisöksi, jos yhteisöllä on kantakirjan pitäjän tehtävien tehokkaaksi hoitamiseksi riittävä asiantuntemus sekä hallinnolliset ja taloudelliset edellytykset. Kantakirjaa pitävällä yhteisöllä tulee lisäksi olla käytettävissään kyseisen rodun parantamiseen tähtäävän jalostusohjelman toteuttamisen tai rodun säilymisen kannalta riittävää eläinmäärää koskevat tiedot.

Hakemukseen on liitettävä selvitys 1 momentissa tarkoitetuista seikoista sekä ehdotus rotua tai linjaa koskevaksi ohjesäännöksi. Jos hakemus koskee kantakirjan pitämistä sellaiseen rotuun kuuluvista eläimistä, joille on hyväksytty rodun alkuperää koskeva kantakirja, hakijan tulee lisäksi osoittaa noudattavansa rodun alkuperää koskevaa kantakirjaa pitävän yhteisön vahvistamia periaatteita. Hakemukseen tulee lisäksi liittää selvitys siitä, miten varmistetaan eläintenpitäjien yhdenvertainen kohtelu kantakirjaa pidettäessä.

Edellytykset täyttävä hakija tulee hyväksyä kyseisen rodun kantakirjaa pitäväksi yhteisöksi. Hyväksyminen voidaan kuitenkin evätä, jos jokin toinen yhteisö on hyväksytty pitämään kantakirjaa kyseisestä rodusta ja hakijan hyväksyntä vaarantaisi rodun parantamisen tai säilymisen taikka aiemmin hyväksytyn kantakirjaa pitävän yhteisön toiminnan, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Tietyn hevoseläimen rodun kantakirjaa pitäväksi yhteisöksi hyväksyminen voidaan lisäksi evätä, jos kyseiseen rotuun kuuluva hevoseläin voidaan merkitä sellaiseen kantakirjaan, jota pitää Suomessa aiemmin kantakir-

jan pitäjäksi hyväksytty yhteisö, joka noudattaa toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai valtiossa, joka Euroopan unionin sisämarkkinoiden toimintaa koskevaa Euroopan unionin lainsäädäntöä sovellettaessa rinnastetaan Euroopan unionin jäsenvaltioon Euroopan unionin ja kyseisen valtion välillä tehdyn sopimuksen perusteella (*jäsenvaltio*), olevan kyseisen rodun alkuperää koskevaa kantakirjaa pitävän yhteisön vahvistamia periaatteita.

Kantakirjaa pitävä yhteisö on velvollinen viipymättä ilmoittamaan Elintarviketurvallisuusvirastolle toiminnassaan tapahtuvista olennaisista muutoksista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kantakirjaa pitävän yhteisön hyväksymisen perusteista sekä siinä noudatettavasta menettelystä.

4 §

Ohjesääntö

Kantakirjaa pitävän yhteisön tulee laatia rotua tai linjaa koskeva ohjesääntö, joka sisältää:

- 1) selvityksen rodun tai linjan jalostustavoitteista;
- 2) määritelmän rodun tai linjan ominaispiirteistä;
- 3) tiedot eläinten yksilöintiä, polveutumisesta sekä tuotos- ja tulostietojen hyödyntämisestä koskevista järjestelmistä;
- 4) tiedot kantakirjan rakenteesta ja jaottelusta;
- 5) selvityksen siitä, millä perusteilla eläin merkitään kantakirjaan;
- 6) tiedot eläimen jalostusarvon tai valintayön perustavoitteiden määrittelyssä käytettävistä arviointimenetelmistä.

Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy ohjesäännön tehdessään päätöksen kantakirjaa pitävän yhteisön hyväksymisestä. Jos ohjesääntöä muutetaan, muutos tulee saattaa Elintarviketurvallisuusviraston hyväksyttäväksi ennen muutetun ohjesäännön ottamista käyttöön.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ohjesäännön sisällöstä.

5 §

Kantakirja ja sen pitäminen

Kantakirjaa pitäväksi hyväksytyyn yhteisön tulee pitää kantakirjaa.

Kantakirjan tulee sisältää eläimen tunnistamisen kannalta olennaiset tiedot, eläimen polveutumistiedot sekä eläimen jalostusarvoa tai suorituksia kuvaavat tiedot.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kantakirjaan eri eläinlajeista merkittävistä tiedoista.

6 §

Eläimen merkitseminen kantakirjaan

Eläin on hakemuksesta merkittävä kantakirjaan, jos se täyttää ohjesäännössä rodulle asetetut vaatimukset.

Kantakirjaan on hakemuksesta merkittävä myös sellainen eläin, joka on merkitty Euroopan unionin eläinjalostusta koskevien säännösten mukaisesti kyseisestä rodusta tai linjasta pidettävään kantakirjaan muussa jäsenvaltiossa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kantakirjaan merkitsemisestä eri eläinlajien osalta.

3 luku

Jalostukseen käytettäviin eläimiin ja niiden sukusoluihin ja alkioihin liittyvät asiakirjat sekä niiden tuonti

7 §

Polveutumistodistus ja tunnistusasiakirja

Kun jalostukseen käytettäviä eläimiä taikka niiden sukusoluja tai alkioita myydään, ostetaan, välitetään tai luovutetaan vastikkeetta jäsenvaltiossa tai jäsenvaltioiden välillä tai tuodaan muualta kuin toisesta jäsenvaltiossa maahan, mukana on oltava Euroopan unionin lainsäädännön mukainen polveutumistodistus tai tunnistusasiakirja.

Kantakirjaa pitävän yhteisön on annettava polveutumistodistus ja tunnistusasiakirja. Jos kyse on sukusoluista tai alkiosta, polveutumistodistuksen voi antaa myös Euroopan

unionin eläinten terveyttä koskevan lainsäädännön mukaisesti hyväksytty keinollista lisäämistä harjoittava toimija niiden tietojen perusteella, jotka kantakirjaa pitävä yhteisö on antanut.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä polveutumistodistuksen sisällöstä.

8 §

Jalostukseen käytettävien eläinten sekä niiden sukusolujen ja alkioiden tuonti

Tuotaessa muu elävä jalostukseen käytettävä eläin kuin hevoseläin muusta kuin jäsenvaltiosta maahan, eläimen tulee olla merkitty Euroopan unionin eläinjalostusta koskevan lainsäädännön mukaisesti hyväksytyyn, muussa kuin jäsenvaltiossa toimivan yhteisön ylläpitämään kantakirjaan.

Tuotaessa elävä jalostukseen käytettävä eläin muusta kuin jäsenvaltiosta maahan, Tullille on esitettävä eläimen polveutumistodistus tai tunnistusasiakirja, osoitus siitä, että eläin merkitään kantakirjaan tai lausunto eläimen kantakirjaan merkitsemisen vaatimusten täyttymisestä sekä 1 momentissa tarkoitettu tieto. Jos maahantuotava jalostukseen käytettävä eläin on kantava, Tullille on lisäksi esitettävä todistus eläimen tiineydestä.

Tuotaessa jalostukseen käytettävän eläimen sukusoluja tai alkioita muusta kuin jäsenvaltiosta maahan Tullille on esitettävä sukusolujen tai alkioiden polveutumistodistus sekä tarvittavat selvitykset luovuttajaeläimen arvioinnista. Tuotaessa muun jalostukseen käytettävän eläimen kuin hevoseläimen sukusoluja tai alkioita maahan, Tullille tulee lisäksi esittää selvitys siitä, että luovuttajaeläin on merkitty Euroopan unionin eläinjalostusta koskevan lainsäädännön mukaisesti hyväksytyyn, muussa kuin jäsenvaltiossa toimivan yhteisön pitämään kantakirjaan. Tuotaessa hevoseläimen sukusoluja tai alkioita maahan, Tullille tulee esittää lausunto siitä, että luovuttajhevonen täyttää kantakirjaan merkitsemiselle asetetut vaatimukset.

Elintarviketurvallisuusvirasto antaa polveutumista ja kotieläinjalostusta koskevien vaatimusten vahvistamisesta tiettyjen eläinten

siemennesteen tuontia varten annetussa komission päätöksessä 96/509/EY tarkoitettua todistuksen.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä jalostukseen käytettävien eläinten sekä niiden sukusolujen ja alkioiden tuontiin liittyvistä tarvittavista selvityksistä sekä niiden sisällöstä eri eläinlajien osalta.

4 luku

Viranomaiset

9 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Tämän lain ja Euroopan unionin eläinjalostusta koskevan lainsäädännön täytäntöönpanon ja noudattamisen yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat maa- ja metsätalousministeriölle.

10 §

Elintarviketurvallisuusvirasto

Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo eläinten jalostustoimintaa. Elintarviketurvallisuusvirasto suorittaa lisäksi kantakirjaa pitävän yhteisön hyväksymiseen sekä tämän lain säännösten valvontaan liittyviä tehtäviä siten kuin jäljempänä säädetään.

11 §

Tulli

Tulli suorittaa jalostukseen käytettävien eläinten sekä niiden sukusolujen ja alkioiden maahantuontiin ja sen valvontaan liittyviä tehtäviä siten kuin jäljempänä säädetään.

5 luku

Valvonta ja hallinnolliset pakkokeinot

12 §

Valvonta

Elintarviketurvallisuusvirasto valvoo kan-

takirjaa pitävän yhteisön toimintaa tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisessa.

Jalostukseen käytettävien eläinten sekä niiden sukusolujen ja alkioiden maahantuontia valvoo Elintarviketurvallisuusviraston lisäksi Tulli.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi käyttää valvonnassa apunaan aluehallintovirastoa.

13 §

Tarkastusoikeus

Elintarviketurvallisuusvirastolla on oikeus tarkastaa kantakirjaa pitävän yhteisön toiminnan valvomiseksi tämän toimitiloja sekä saada tältä tai tämän edustajalta tarkastuksen suorittamiseksi tarpeelliset asiakirjat ja tiedot. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Asiakirjoilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai muulla tavalla luotua tai säilytettyä aineistoa.

Kantakirjaa pitävän yhteisön tai tämän edustajan on Elintarviketurvallisuusviraston pyynnöstä annettava tarpeellinen apu tarkastuksen suorittamisessa.

Tarkastuksen toimeenpanossa noudatetaan, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

14 §

Kantakirjaa pitävän yhteisön hyväksymisen peruuttaminen

Jos kantakirjaa pitävä yhteisö ei täytä hyväksymisen edellytyksiä tai laiminlyö tai rikkoo toimintaansa koskevia tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia, Elintarviketurvallisuusviraston on annettava yhteisölle kirjallinen korjauskehotus. Elintarviketurvallisuusviraston on asetettava korjauskehotuksessa kantakirjaa pitävälle yhteisölle määräaika, jonka kuluessa havaitut puutteet, laiminlyönnit tai rikkomukset on korjattava, jollei määräajan asettaminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Jos kantakirjaa pitävä yhteisö ei korjaa hyväksymisen edellytyksiä koskevaa puutetta korjauskehotuksessa asetetussa määräajassa, Elintarviketurvallisuusviraston on peruutettava yhteisön hyväksyminen kokonaan tai

osittain. Elintarviketurvallisuusviraston on peruutettava hyväksyminen kokonaan tai osittain myös siinä tapauksessa, että kantakirjaa pitävä yhteisö ei korjaa toimintavelvollisuuksiensa laiminlyöntiä tai rikkomusta asetetussa määräajassa ja kyseessä on yhteisöä koskevien vaatimusten kokonaisuuden kannalta olennainen ja vakava virhe tai laiminlyönti.

15 §

Käytön kieltäminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi kieltää tässä laissa tarkoitettujen eläinten sekä niiden sukusolujen ja alkioiden käytön jalostustoimintaan, jos ne eivät täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia.

Elintarviketurvallisuusvirastolla on oikeus saada tässä pykälässä tarkoitettujen kiellon määrittämiseksi tarpeelliset tiedot jalostustoimintaa harjoittavalta ja jalostukseen käytettävien eläinten sekä niiden sukusolujen ja alkioiden maahantuojalta, jos on syytä epäillä, etteivät ne täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia.

Kielto on annettava määräaikaisena, jos sen perusteena oleva puute on mahdollista poistaa. Kielto on viipymättä peruutettava puutteen tultua korjatuksi. Kieltoa on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen kiellä päätöksen täytäntöönpanoa tai määrää sitä keskeytettäväksi.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi asettaa kiellon noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

6 luku

Erinäiset säännökset

16 §

Rekisteri kantakirjaa pitävistä yhteisöistä

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää rekisteriä kantakirjaa pitävistä yhteisöistä. Rekisteri on osa maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa (284/2008) tarkoitettua maaseutuelinkeinohallinnon tieto-

järjestelmää. Rekisteriin ja asiakirjoihin sovelletaan mainittua lakia, ellei tässä laissa toisin säädetä.

Rekisteriin merkitään päivä, jona yhteisö on hyväksytty kantakirjaa pitäväksi yhteisöksi, kantakirjaa pitävän yhteisön yhteystiedot, tiedot siitä, mistä eläinlajista tai rodusta ja linjasta yhteisö on hyväksytty pitämään kantakirjaa sekä tiedot toiminnan lopettamisesta tai hyväksymisen peruuttamisesta. Jos kantakirjaa pidetään hevoseläimestä, rekisteriin merkitään lisäksi tieto siitä, missä jäsenvaltiossa pidetään rodun alkuperää koskevaa kantakirjaa. Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee kantakirjaa pitävistä yhteisöistä sähköisesti luettelon, jossa on edellä tarkoitettut, Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetyt tiedot.

Poiketen siitä, mitä maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain 12 §:ssä säädetään tietojen poistamisesta maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä, tässä pykälässä tarkoitettut tiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluttua siitä, kun kantakirjaa pitävä yhteisö on ilmoittanut toiminnan lopettamisesta tai hyväksyminen on peruutettu.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisteritietojen merkitsemisessä ja luettelon julkaisemisessa noudatettavasta menettelystä.

17 §

Viranomaisen oikeus tietojensaantiin ja tietojen luovuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valtion viranomaiselta sellaisia kantakirjaa pitävää yhteisöä tai kantakirjaa pitäväksi yhteisöksi hakevaa, tämän taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa tai muuta tämän lain säännösten noudattamisen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat tässä laissa tarkoitettujen asian käsittelemiseksi välttämättömiä.

Tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja kantakirjaa pitävän yhteisön tai kantakirjaa pitäväksi yhteisöksi hakevan taloudellisesta asemasta ja liike- tai ammattisalaisuudesta saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi.

Elintarviketurvallisuusvirasto saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa Euroopan unionin asianomaiselle toimielimelle, muutoin salassa pidettävän, tämän lain toimeenpanossa saadun tiedon, joka on tarpeen valvottaessa, että Euroopan unionin lainsäädäntöä on noudatettu.

18 §

Päätöksen maksullisuus

Elintarviketurvallisuusviraston tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä perittävästä maksusta säädetään valtion maksuperusteissa (150/1992). Tämä lain 14 ja 15 §:ssä tarkoitettu päätös on maksuton.

19 §

Virka-apu

Elintarviketurvallisuusviraston oikeudesta saada virka-apua tarkastuksen suorittamisessa säädetään poliisilaissa (872/2011).

20 §

Eläinjalostusrikkomus

Joka tahallaan rikkoo 6 §:ssä säädettyä velvollisuutta merkitä eläin kantakirjaan, 7 §:n 2 momentissa säädettyä velvollisuutta antaa polveutumistodistus ja tunnistusasiakirja tai 15 §:ssä tarkoitettua kieltoa, on tuomittava *eläinjalostusrikkomuksesta* sakkoon.

Helsingissä 11 päivänä huhtikuuta 2014

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

21 §

Muutoksenhaku

Elintarviketurvallisuusviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee 14 tai 15 §:ssä tarkoitettua päätöstä, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen muussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Elintarviketurvallisuusviraston maksua koskevan päätöksen muutoksenhausta säädetään valtion maksuperustelain 11 b §:ssä.

22 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2014.

Tällä lailla kumotaan kotieläinjalostuslaki (794/1993).

23 §

Siirtymäsäännökset

Kotieläinjalostuslain nojalla tehty päätös kantakirjaa pitäväksi yhteisöksi hyväksymisestä jää edelleen voimaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleisiin hakemuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*